

کاپالدی، نیکولاس، ۱۹۳۹ - م.
بنّام، میل و مکتب فایده گرایی / نیکولاس کاپالدی؛ [ترجمه] محمد بقائی
(ماکان). - تهران: اقبال ۱۳۸۳.
۲۲۴ ص. - (نگاهی دیگر به اندیشمندان غرب)

ISBN 964-406-188-8:

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا
عنوان به انگلیسی: Mill, Bentham and the Utilitarian school
واژه نامه

۱. فایده گرایی. ۲. بنّام، جرمی، ۱۷۴۸ - ۱۸۳۲ م. -- Bentham, Jeremy
نقد و تفسیر. ۳. میل، جان استوارت، ۱۸۰۶ - ۱۸۷۴ م. -- Mill, John Stuart
-- نقد و تفسیر. الف. بقائی (ماکان)، محمد، ۱۳۲۳ - ، مترجم. ب. عنوان.
۱۷۱/۵ B۱۶۰۸/۲ ک۲

۱۳۸۳

۸۲-۸۴۴۱ م

کتابخانه ملی ایران

سازمان چاپ و انتشارات اقبال

نام کتاب: بنّام، میل و مکتب فایده گرایی

نوشته: نیکولاس کاپالدی

ترجمه: محمد بقائی (ماکان)

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۸۳

تعداد صفحات و قطع: ۲۲۴ صفحه - رقعی

چاپ: اقبال

قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال

ISBN: 964-406-188-8

شابک: ۹۶۴-۴۰۶-۱۸۸-۸

بنتام، میل و مکتب فایده گرائی

ترجمہ :

محمد بقائی (ماکان)

نوشتہ :

نیکولاس کاپالدی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
جرمی بنتمام:	
درآمد	۹
تاریخچه و تعریف فایده گرایی	۱۱
زندگی و آثار بنتمام	۱۷
نظریه بنتمام درباره اخلاق (درآمدی بر اصول اخلاق و قانونگذاری)	۲۵
نظریه بنتمام درباره قانونگذاری (اصول قانونگذاری)	۵۷
نظریه بنتمام در باب قانون	۶۵

توماس کارلایل:

زندگی	۷۷
فلسفه کارلایل	۷۸
آثار	۷۹
نقد کارلایل از فایده گرایی	۷۹

جان استوارت میل:

درآمد	۸۱
زندگی	۸۳
آثار	۹۰
فلسفه میل	۹۱
نظریه روانشناسی	۹۲
نظریه منطق	۹۲
نظریه اجتماعی	۹۳

نظریه اخلاقی	۹۵
میل و بنتام	۹۵
شرح و بررسی کتاب فایده‌گرایی	۹۷
نظام منطق	۱۴۹
شرح و بررسی کتاب در باب آزادی	۱۶۳
پرسش و پاسخ	۱۸۹
کتابنامه منتخب مؤلف	۱۹۹
کتابنامه منتخب مترجم	۲۰۳
فهرست اصطلاحات (فارسی به انگلیسی)	۲۰۵
فهرست اصطلاحات (انگلیسی به فارسی)	۲۰۹
نمایه نامها و موضوعات	۲۱۵

جرمی بنتام

درآمد

شوپنهاور اولین فیلسوف در تاریخ فلسفه است که چهره زشت زندگی را مطرح کرد و به آن اعتباری قابل ملاحظه بخشید. اکثر فلاسفه فقط به جلوه‌های زیبای زندگی پرداخته‌اند زیرا این جنبه از زندگی را ترجیح می‌داده‌اند. کانت در این طریق از همه پیشقدمتر است، او گفته است «انسان هدف غائی کل فطرت» است. بی‌گمان، زندگی دو چهره دارد که اگر چهره زشت آن را نادیده بگیریم هرگز نخواهیم توانست به ارزش چهره دیگر حیات - که آن را ترجیح می‌دهیم - پی ببریم.

متأسفانه فلسفه شوپنهاور در مورد هنر، آن تأثیری را که باید داشته باشد نداشت. ولی در عوض نظریه جدید جرمی بنتام انگلیسی در زمینه اخلاق بسیار مؤثر افتاد. بنتام مانند شوپنهاور ثروت زیادی از پدر به ارث برد، ولی به خلاف او روحی ملایم داشت و از زندگی آسوده‌ئی برخوردار بود، و در نتیجه همه چیز را سهل می‌گرفت.

بنتام قرارداد اجتماعی را «افسانه» می‌پنداشت و آن را طرد می‌کرد، او برای پایه‌ریزی کردار اجتماعی در پی چیزی اساسی‌تر بود. آنچه را به دنبالش بود در «واقعیت» و اصل «فایده» یافت. بنتام نظریه جدید خود را در مورد اخلاق، اصالت فایده یا سودگرایی نامید؛ اصطلاحی که از آن پس

بسیار مورد مصرف قرار گرفت. منظور وی از این اصطلاح آن بود که خوبی اخلاقی چیزی جز لذت و شادکامی نیست و بالاترین حد آن برابر است با برترین او «بزرگترین شادکامی عموم افراد» مردم. عمل آدمی وقتی مفید می‌افتد که در چنین شرایطی صورت گیرد، و اگر جز این باشد فایده‌ئی به همراه ندارد.

به نظر وی بنیاد خیر و شر بر لذت و رنج است. هر عملی را باید همراه با نتایجش بررسی کرد، ارزش این نتایج بستگی به میزان شدت و استمرار لذتی دارد که آن عمل به بار می‌آورد و اینکه تا چه حد می‌تواند رنج را تخفیف دهد. بنتام در واقع می‌اندیشید که می‌توان میزان لذت و الم را محاسبه کرد. او می‌گفت ما به دنبال لذتیم، یعنی که خوبی را می‌جوئیم؛ از رنج پرهیز داریم، یعنی که از شر اجتناب می‌ورزیم. تمامی نهادهای اجتماعی، من جمله نهادها و دستگاه‌های اقتصادی، بخصوص دولت، باید بر همین اساس عمل کنند.

فیلمن